

مساله پوشش راسی

خاطره قربانی مقدم

۱۷ تیر ۱۳۹۱

گِر
تحقیق در عملیات

فهرست مطالب

۱	چکیده	۱.۰
۲	مقدمه	۱
۵	مفاهیم مقدماتی در مورد مساله پوشش راسی	۲
۵	تعریف پوشش راسی	۱.۲
۷	مدل بهینه سازی و مدل تصمیم گیری پوشش راسی	۲.۲
۷	مدل ILP	۳.۲
۸	مدل LP	۴.۲
۸	مقایسه ی مدل ILP و مدل LP	۵.۲
۹	بررسی الگوریتم هایی برای محاسبه ی پوشش راسی مینیمم	۳
۹	الگوریتم حریصانه برای مسله ی پوشش راسی	۱.۳
۱۰	الگوریتم تقریبی برای مسله ی پوشش راسی	۲.۳
۱۱	استفاده از برنامه ریزی خطی در طراحی الگوریتم تقریبی	۳.۳
۱۱	مساله ی پوشش راسی وزن دار	۴.۳
۱۱	الگوریتم تقریبی پوشش راسی وزن دار بر اساس مدل LP	۵.۳
۱۳	الگوریتم جستجوی محلی بر روی مساله ی پوشش راسی	۶.۳
۱۳	الگوریتم bar-Yehuda	۷.۳
۱۴	الگوریتم شاخه و کران	۸.۳

۱۷	۴	الگوریتم های فرا ابتکاری
۱۷	۱۰.۴	الگوریتم مورچگان
۱۸	۲.۴	تاریخچه الگوریتم مورچگان
۲۱	۳.۴	ویژگیهای الگوریتم مورچگان
۲۲	۴.۴	الگوریتم مورچگان برای مساله ی پوشش راسی
۲۲	۵.۴	به روز کردن شرایط در مساله ی پوشش راسی
۲۳	۶.۴	قوانین تغییر حالت
۲۳	۷.۴	قوانین به روز کردن فرمون در مساله پوشش راسی
۲۴	۸.۴	ضابطه یا معیار توقف الگوریتم مورچگان برای مساله ی پوشش راسی
۲۴	۹.۴	الگوریتم ژنتیک
۲۷	۱۰.۴	روش های نمایش
۲۸	۱۱.۴	عملگرهای یک الگوریتم ژنتیک
۲۸	۱۲.۴	ایده ی اصلی
۲۹	۱۳.۴	الگوریتم ژنتیک ترکیبی بر روی مساله پوشش راسی
۲۹	۱۴.۴	تقاطع راسی در مساله ی پوشش راسی
۳۰	۱.۱۴.۴	مثال کاربردی از الگوریتم ژنتیک برای مساله ی پوشش راسی
۳۱	۱۵.۴	تابع برازندگی الگوریتم ژنتیک برای مساله پوشش راسی
۳۲	۱۶.۴	الگوریتم کلی ژنتیک برای مساله ی پوشش راسی

لیست تصاویر

گراپر تحقیقی در عملیات

لیست جداول

گراپر تحقیقی در عملیات

۱.۰ چکیده

یکی از مسایل مهم بهینه سازی ترکیبیاتی مساله ی پوشش راسی می باشد، که در رده ی مسایل ان-پی سخت^۱ است.

مساله پوشش راسی را می توان به صورت زیر تعریف کرد :

فرض کنید که یک گراف مانند $G = (V, E)$ داده شده باشد. $C \subseteq V$ را یک پوشش راسی برای گراف G می

گوییم، هرگاه برای هر $(u, v) \in E$ حداقل یکی از رئوس u یا v متعلق به C باشد. هدف از حل مساله پوشش راسی

پیدا کردن پوشش راسی با اندازه مینیمم می باشد، هدف از این تحقیق به کارگیری الگوریتم های مختلف (حریصانه،

تقریبی، فراابتکاری) برای بدست آوردن پوشش راسی مینیمم می باشد.

تحقیق در عملیات

^۱ NP-hard

فصل ۱

مقدمه

یکی از مسایل مهم بهینه سازی ترکیبیاتی مساله ی پوشش راسی می باشد، که در رده ی مسایل ان-پی سخت^۱ است.

مساله پوشش راسی را می توان به صورت زیر تعریف کرد :

فرض کنید که یک گراف مانند $G = (V, E)$ داده شده باشد. $C \subseteq V$ را یک پوشش راسی برای گراف G می گوئیم، هر گاه برای هر $(u, v) \in E$ حداقل یکی از رئوس u یا v متعلق به C باشد. هدف از حل مساله پوشش راسی پیدا کردن پوشش راسی با اندازه مینیمم می باشد، در یک نوع از مسایل پوشش راسی که هر راسی دارای یک وزن صحیح می باشد، ما به دنبال کوچکترین زیر مجموعه از رئوس با کمترین وزن می باشیم. [۱۲]

سیر تکاملی حل مساله ی پوشش راسی در زمان های مختلف به شرح زیر می باشد. این مساله اولین با توسط کوک^۲ در سال ۱۹۶۸ بیان شد و در سال ۱۹۷۱ کوک ثابت کرد که این مساله در رده ان-پی سخت است او برای اثبات از مساله ی 3-Sat استفاده کرد و یک نمونه از مساله ی 3-Sat را در یک زمان چند جمله ای به یک نمونه از مساله ی پوشش راسی تبدیل کرد. بعد از آن این مساله هسته اصلی اثبات بسیاری از مسایل ان-پی سخت گردید. [۲]

همانند همه ی مسایل ان-پی سخت الگوریتم های نمایی فراوانی برای حل این مساله وجود دارد ولی تاکنون الگوریتم چند جمله ای قطعی برای حل این مساله ارایه نشده است که بتواند جواب بهینه را بدست آورد. حل تقریبی مساله ی پوشش راسی شامل روشهای ابتکاری و فرا ابتکاری می باشد. الگوریتم های ابتکاری بسیار زیادی برای حل مساله ی پوشش راسی ارایه شده است. یک روش شناخته شده برای حل مساله ی پوشش راسی روشی به نام حذف یالها^۳ است. این روش در سال ۱۹۷۹ توسط گری و جانسون^۴ در [۷] بیان شد. این روش براساس انتخاب راسی با

^۱ NP-hard

^۲ Cook

^۳ Edge deletion

^۴ Garey and Johnson

بزرگترین درجه می باشد، این الگوریتم دو تقریب است. اما یکی دیگر از روش های شناخته شده روش جستجوی در عمق می باشد، که توسط کارلا ساویج^۵ در [۳] در سال ۱۹۸۲ ارایه شده است، این روش نیز دو تقریب است ولی نسبت به سایر روش ها از عملکرد خوبی برخوردار نمی باشد و اغلب از این روش استفاده نمی کنند. در سال ۱۹۸۸ روش بیشترین درجه ی حریصانه^۶ توسط پاپادیمتریو و یاناکاکیس^۷ ارایه شد [۴]. پیچیدگی روش آنها تقریباً $\log \Delta$ می باشد. پس از بیان این الگوریتم، الگوریتم دیگری برگرفته از روش بیشترین درجه ی حریصانه توسط پاپادیمتریو در [۵] می باشد، که در ابتدا یک راس با ماکزیمم درجه را انتخاب می کنیم، تمامی همسایه های آن را در نظر می گیریم و رئوس مجاور با آن را حذف می کنیم. این روش دارای پیچیدگی $2 - \frac{\Delta}{\sqrt{4}}$ می باشد و می توان گفت این الگوریتم در جهت بهبود الگوریتم پاپادیمتریو و یاناکاکیس می باشد. یکی دیگر از روش های حل مساله ی پوشش راسی که بهترین نتایج را در بدترین حالت دارد روش پوشش مستقل حریصانه^۸ می باشد که توسط کاراکاستاس^۹ در سال ۲۰۰۵ در [۹] بیان شد. که یک الگوریتم تقریبی با پیچیدگی $2 - \frac{1}{\sqrt{\log n}}$ می باشد. (در واقع کار او در جهت بهبود کار باریهودا و ایون^{۱۰} می باشد، آنها اثبات کرده اند که پیچیدگی پوشش راسی $2 - \frac{\log \log n}{\sqrt{\log n}}$ می باشد).

توجه ۰۱. از جمله مسائلی که با مساله ی پوشش راس مرتبط می باشند عبارتند از:

مساله کلیک بیشینه^{۱۱}

مساله مجموعه مستقل^{۱۲}

مساله پوشش مجموعه^{۱۳}

مساله پوشش راسی از جمله مسائلی است که کاربردهای بسیاری در زندگی روزمره دارد، یکی از معروف ترین این کاربردها مانیتورنگ می باشد. به عنوان مثال فرض کنید که می خواهیم راهرو های دانشکده علوم ریاضی دانشگاه فردوسی مشهد را مانیتورنگ کنیم. سوال این است که دوربین ها را چگونه نصب کنیم که با کمترین تعداد دوربین تمامی راهروها زیر نظر باشند؟ در این صورت می توانیم با کمترین تعداد دوربین تمامی دانشکده را زیر نظر بگیریم)

^۵Carla Savage

^۶Maximum degree greedy

^۷Papadimitriou and Yannakakis

^۸Greedy independent cover

^۹Karakostas

^{۱۰}Bar-Yehuda and Even

^{۱۱}Maximum Cliqu Problem

^{۱۲}Independent Set

^{۱۳}Set Cover

مساله مانیتورینگ برای بیمارستان ها و فروشگاه ها هم مطرح است). حال فرض کنید که می خواهیم در یک منطقه ایستگاه آتش نشانی بزنیم، حال مساله این است آتش نشانی ها را کجا تاسیس کنیم که با کمترین تعداد ایستگاه آتش نشانی تمام منطقه را پوشش دهد؟ این دسته از مسایل و مسایلی از این قبیل را می توانند کاربرد هایی برای مساله ی پوشش راسی باشند. حتی امروزه پوشش راسی در علوم مختلفی مثل طراحی مدار، ارتباطات راه دور، زیست، اقتصاد و هواشناسی کاربرد دارد (برای دیدن جزییات بیشتر به [۱] مراجعه کنید). همان طور که در بالا به آن اشاره شد روش های زیادی برای حل این مساله وجود دارد، در علوم کامپیوتر الگوریتم های تقریبی، الگوریتم هایی برای پیدا کردن راه حل های تقریبی برای مسائل بهینه سازی هستند. این الگوریتم ها اغلب برای حل تقریبی مسائل ان پی-سخت کار می روند زیرا بسیاری از مسائل بهینه سازی ان پی-سخت هستند (در واقع بررسی کردن درستی جواب اینگونه مسائل با حل کلی آنها معادل است) طبق تئوری پیچیدگی محاسباتی ازمانیکه $P \neq NP$ ، الگوریتم های کارآمد با زمان چند جمله ای برای چنین مسائلی پیدا نخواهد شد مگر اینکه $P=NP$ که چنین فرضی هم خیلی بعید است . برخلاف روش های ابتکاری^{۱۴} که راه حل هایی بهینه، اغلب بدون اثبات و بدون کران برای جواب خود هستند؛ الگوریتم های تقریبی راه حل هایی شبه بهینه همراه با ضریبی برای میزان تقریب جواب واقعی ارائه می دهند همچنین وجود جواب خود را در بازه خطای اعلام شده تضمین می کنند. (مثلا جواب آنها ۲ برابر جواب بهینه است) منتها جواب خود را در زمان چند جمله ای تولید می کنند، الگوریتم های تقریبی برای مسائل P نیز استفاده می شوند ولی به ازای ورودی های بزرگ خوب عمل نمی کنند. یکی از مثالهای معروف برای الگوریتم های تقریبی، مساله پوشش راسی^{۱۵} در گراف است : پیدا کردن یال پوشش داده نشده و اضافه کردن هر دو رأس آن به مجموعه پوشش راسی تا زمانی که هیچ یال پوشش نیافته نماند . واضح است که مجموعه جوابهای این الگوریتم دو برابر جوابهای بهینه یعنی مجموعه کمترین رأس ها برای پوشش دادن همه یالها در یک گراف است؛ پس ضریب ثابت این الگوریتم ۲ است . مساله پوشش راسی جزء مسایل اساسی در گراف است که در رده ی مسایل ان-پی کامل^{۱۶} قرار می گیرد ([۲] , [۸]).

در اینجا ما سعی کرده ایم که برخی از الگوریتم های مهم برای حل مساله پوشش راسی را مرور کنیم. در ابتدا به بیان مقدماتی در مورد این مساله می پردازیم و مساله ی پوشش راسی را از دو دیدگاه تصمیم گیری و بهینه سازی مورد مورد بررسی قرار خواهیم داد. در دیگر فصل ها با به کارگیری الگوریتم های مختلف (حریصانه، تقریبی، فراابتکاری) پوشش راسی مینیمم را به دست می آوریم.

^{۱۴}Heuristics^{۱۵}vertex cover^{۱۶}NP-Complete

فصل ۲

مفاهیم مقدماتی در مورد مساله پوشش راسی

فرض کنید که $G=(V, E)$ یک گراف ساده و بدون جهت باشد.

۱.۲ تعریف پوشش راسی

پوشش C از گراف G یک زیر مجموعه ای از رئوس است به طوری که به ازای هر یالی مانند $e = uv \in E$ که انتخاب می شود، حداقل یک راس آن در C باشد یعنی $\forall e = uv \in E, u \in C \vee v \in C$. که هدف از پوشش راسی بدون وزن^۱ پیدا کردن یک پوشش راسی با حداقل تعداد راس می باشد و هدف از پوشش راسی وزن دار^۲ پیدا کردن یک پوشش راسی با حداقل وزن کلی می باشد [۵].

مثال ۱. مجموعه ی تمام راس ها یک پوشش راس است (مثال بدیهی).

مثال ۲. درگراف دو افزازه کامل $k(m, n)$ مینیمم پوشش راس $\min(m, n)$ است.

قضیه ۱.۱.۲. مساله ی پوشش راسی ان-پی سخت است.

برهان. این قضیه در سال ۱۹۷۱ توسط کوک^۳ اثبات شد [۲] ، می دانیم که مساله پوشش راسی NP می باشد (زیرا

یک الگوریتم غیر قطعی برای این مساله می توانیم به صورت زیر طراحی کنیم:

ابتدا یک تعدادی راس به تصادف انتخاب کنید (مرحله حدس زدن) سپس چک کنید که آیا این پوششی که انتخاب

کرده اید در تعریف پوشش راسی صدق می کند یا خیر(مرحله تصدیق کردن)، اگر صدق کرد جواب Yes تولید می شود

^۱Minimum vertex cover

^۲Minimum weighted vertex cover

^۳cook

فصل ۲. مفاهیم مقدماتی در مورد مساله پوشش راسی

در غیر این صورت جواب No تولید می شود.)، حال باید ثابت کنیم که مساله ی 3-Sat کاهش پذیر به پوشش راسی می باشد، یعنی یک نمونه از مساله ی 3-Sat را می توان در یک زمان چند جمله ای به یک نمونه از مساله ی پوشش راسی تبدیل کرد، فرض کنید که B یک عبارت منطقی 3-Sat باشد، که آن را به صورت $B = (x_i, x_j, x_k)$ تعریف می کنیم، حال بایستی یک مثلث سه راسی که در آن هر راس به دو راس دیگر متصل است متناظر با یک لیترال در نظر می گیریم، در نهایت باید k مناسبی را برای پوشش راسی انتخاب کنیم. که در نهایت این k را $l + 2m$ در نظر می گیریم که در آن m تعداد لیترال ها و l تعداد عبارت های منطقی می باشد.

\Leftarrow فرض کنید که مساله ی 3-Sat حل پذیر باشد، آنگاه می توانیم لیترال های درست از پوشش راسی گراف G بسازیم (یعنی l گره از پوشش راسی). حال یک گره برای هر لیترال انتخاب می کنیم و یال بین آنها را پوشش می دهیم، چون فرض بر این است که 3-Sat حل پذیر است، از هر عبارت حداقل یک لیترال درست را انتخاب می کنیم. بنابراین هر عبارت منطقی مثلثی دارای حداقل یک گره با یال خارجی می باشد. اکنون ما حداکثر دو راس از هر مثلث را برای پوشش یالها نیاز داریم و این نتیجه می دهد که یک پوشش راسی با حداکثر اندازه ی $l + 2m$ وجود دارد.

\Rightarrow حال فرض کنید که یک پوشش راسی با حداکثر $l + 2m$ راس وجود داشته باشد. می دانیم که حداقل l راس هر زوج لیترال را پوشش می دهد، زیرا هر یال بین آنها به طریق دیگری پوشش داده نمی شود. از طرفی حداکثر $2m$ راس دیگر باید پوششی برای عبارت مثلثی باشند به این دلیل که هر مثلث نیاز به دو راس برای پوشش دارد. بیان کردیم که گره های لیترال در پوشش راسی متناظر با یک عبارت منطقی هستند با توجه به ابزارهای ساختن عبارت منطقی هر عبارت حل پذیر دارای ارزش درست می باشد، بنابراین این تبدیل m عبارت، l لیترال را به صورت ورودی دریافت کرد و یک گراف با دقیقاً $2l + 3m$ گره می سازد که این تبدیل چند جمله ای است. \square

قضیه ۲.۱.۲. S یک پوشش راسی است اگر و فقط اگر $V - S$ (مکمل مجموعه ی S) مجموعه ی مستقل باشد [۴].

برهان. فرض کنید که $V - S$ یک مجموعه ی مستقل باشد. یال (u, v) در نظر بگیرید. چون $V - S$ یک مجموعه ی مستقل است بنابراین u و v هر دو نمی توانند عناصری از $V - S$ باشد. بنابراین حداقل یکی از رئوس u و v باید متعلق به S باشد. بنابر تعریف پوشش راسی نتیجه می شود که S پوشش راسی می باشد. \square

قضیه ۳.۱.۲. در هر گراف G عبارات زیر معادلند:

G دارای یک مجموعه ی مستقل با حداقل k راس است.

۲.۲. مدل بهینه سازی و مدل تصمیم گیری پوشش راسی

متمم G دارای یک کلیک با حداقل k راس است.

G دارای یک پوشش راس با حداکثر $n - k$ راس است [۴].

قضیه ۴.۱.۲. در گراف $G=(V, E)$ اجتماع ماکزیم مجموعه مستقل و مینیم پوشش راسی، مجموعه رئوس گراف V است [۱۲].

۲.۲ مدل بهینه سازی و مدل تصمیم گیری پوشش راسی

در این قسمت می خواهیم مدل بهینه سازی و مدل تصمیم گیری مساله پوشش راسی را مورد بررسی قرار دهیم.

مدل تصمیم گیری پوشش راسی

ورودی: گراف بدون جهت G و عدد صحیح مثبت k

آیا در گراف داده شده G یک پوشش با حداکثر اندازه k وجود دارد؟ (جواب Yes و No است.) [۴]

مدل بهینه سازی پوشش راسی

ورودی: گراف بدون جهت G

خروجی: یک پوشش راس با اندازه ی مینیم

در خیلی از موارد مساله ی پوشش راسی در حالت بهینه سازی و تصمیم گیری با هم رابطه دارند. که به عنوان نمونه

یک قضیه در این رابطه بیان می کنیم. [۴]

قضیه ۱.۲.۲. مدل بهینه سازی مساله ی پوشش راسی در زمان چند جمله ای حل می شود اگر و تنها اگر مدل تصمیم

گیری آن در زمان چند جمله ای حل شود. (جزئیات اثبات را می توان در [۱] مشاهده کنید.)

۳.۲ مدل ILP

فرض کنید که هر راس دارای هزینه $c(v) \geq 0$ باشد (در مدل بدون وزن، وزن هر راس را برابر یک می گیریم) مساله

ی پوشش راسی وزن دار را می توان به عنوان برنامه ریزی عدد صحیح به صورت زیر فرمول بندی کرد [۴].

$$\begin{cases} \min \tilde{z} \approx \sum_{v \in V} c(v)x_v \\ x_u + x_v \geq 1 \quad \forall u, v \in E \\ x_v \in \{0, 1\} \quad \forall v \in V \end{cases}$$

فصل ۲. مفاهیم مقدماتی در مورد مساله پوشش راسی

که در مدل های بدون وزن $c(v) = 1$. برای حل مساله ی پوشش راسی با مدل ILP از روش شاخه و کران استفاده می شود که در قسمت های بعدی توضیح داده می شود.

۴.۲ مدل LP

مدل برنامه ریزی خطی پوشش راسی با در نظر گرفتن فرضیات مساله ی ILP به صورت زیر می باشد [۴]:

$$\begin{cases} \min \tilde{z} \approx \sum_{v \in V} c(v)x_v \\ x_u + x_v \geq 1 \forall u, v \in E \\ x_v \geq 0 \quad \forall v \in V \end{cases}$$

۵.۲ مقایسه ی مدل ILP و مدل LP

LP مساله پوشش راس را بهتر از ILP حل می کند به دلیل اینکه ناحیه جواب بزرگتر می شود و هر جواب مساله ی ILP یک جواب برای مساله ی LP است و در مساله ی مینیم سازی $\text{OPT(LP)} \leq \text{OPT(ILP)}$.

فصل ۳

بررسی الگوریتم‌هایی برای محاسبه‌ی پوشش راسی مینیمم

۱.۳ الگوریتم حریصانه برای مسئله‌ی پوشش راسی

الگوریتم‌های حریصانه الگوریتم‌های ساختنی هستند یعنی سعی در ساختن جواب بهینه دارند. در بیشتر مسایل COP الگوریتم‌های حریصانه قادر به تولید جواب بهینه سراسری نیستند. ولی می‌توانند جواب‌های مناسبی برای نقطه‌ی شروع تولید کنند.

یک الگوریتم حریصانه برای پوشش راسی به صورت زیر می‌باشد [۱۲]،

ورودی: گراف ساده و بدون جهت $G = (V, E)$.

گام صفر: $C = \emptyset$.

گام یک: از بین راسها باقیمانده، راسی را انتخاب کن (v) که دارای بیشترین درجه باشد، $C \leftarrow C \cup \{v\}$.

گام دوم: v و یالهای (راس‌های منفرد) متصل به آن را حذف کن اگر راسی باقیمانده است به یک برو.

این الگوریتم جواب بهینه را نمی‌دهد، زیرا پوشش راسی یک مساله‌ی ان-پی سخت است.

پیچیدگی این الگوریتم متعلق به $O(n^2)$ است. و یک الگوریتم $\ln(n)$ تقریب است.

حال اگر ادعا کنیم که الگوریتم یک پوشش بهینه برای راس ارائه می‌دهد، براحتی می‌توانیم این ادعا را رد کنیم، زیرا اگر قرار می‌دهیم M را مجموعه ماکزیمال تطابق. یالهای انتخاب شده که بوضوح پوشیده شده‌اند. برای بقیه یالها که پوشیده نشده‌اند (فرض کنید که یال e متعلق به M نباشد)، $M \cup e$ یک تطابق است که ماکزیمال بودن M را بر هم می‌زند.

قضیه ۱.۱.۳. پوشش ساخته شده توسط الگوریتم حریصانه $\ln(n)$ - تقریب می‌باشد [۴].

فصل ۳. بررسی الگوریتم هایی برای محاسبه ی پوشش راسی مینیم

متاسفانه می توان مثالی ساخت (برای دیدن مثال می توان به [۴] مراجعه کرد.) که در الگوریتم های حریصانه رشد خطا متناسب با $\ln(n)$ است، یعنی می تون مثالی ساخت که خطا را هرچه قدر خواسته باشیم زیاد کنیم.

۲.۳ الگوریتم تقریبی برای مسئله ی پوشش راسی

ورودی: گراف ساده و بدون جهت G [۴].

گام صفر: $C = \emptyset$.

گام یک: یال (u, v) را به تصادف انتخاب کن و $C \leftarrow C \cup \{u, v\}$.

گام دوم: تمام یالهای مجاور با آن را حذف کن (یعنی تمام یالهای که به رئوس u و v متصل هستند).

اکنون ادعا می کنیم که اگر C پوشش به دست آمده از الگوریتم باشد و C^* پوشش بهینه باشد در این صورت حداکثر خطای نسبی یک می باشد.

برهان. ابتدا می دانیم که C یک پوشش است و هر یال انتخاب شده توسط الگوریتم راس مشترکی ندارد زیرا وقتی یک مجموعه یال انتخاب می کنیم و یک مجموعه یال حذف می شود، چون هر یالی را که انتخاب می کند تمام یالهای متصل به آن حذف می شود، پس از این به بعد هر یالی که انتخاب می شود هیچ یک از آن دو سر وجود ندارند. از طرفی چون C^* یک پوشش است بنابراین از هر یال باید یک سر آن انتخاب شده باشد، فرض کنید که E' مجموعه ی کلیه یالهایی باشد که توسط الگوریتم انتخاب شده اند و $e' = (a, a') \in E'$. C^* از هر یال باید حداقل یک راس بردارد، در C هر دو راس a, a' وجود دارد. چون C^* از هر یال باید یکی را بردارد پس C^* از نصف کمتر نمی باشد.

پس

$$\frac{|C| - |C^*|}{|C^*|} \leq 1.$$

□

توجه ۰۱. در الگوریتم تقریبی کران خطای نسبی به اندازه ی ورودی ربطی ندارد.

توجه ۰۲. در الگوریتم تقریبی کران خطا به اندازه ی ورودی ربطی ندارد ولی در الگوریتم حریصانه هر چقدر که بخواهیم

می توانیم کران خطا را زیاد کنیم [۴].

۳.۳ استفاده از برنامه ریزی خطی در طراحی الگوریتم تقریبی

می دانیم که مسایل COP اکثرا به مدل ILP قابل بیان هستند، یکی از اصول طراحی الگوریتم های تقریبی استفاده از مدل LP مساله است یعنی ابتدا قیدهای صحیح بودن را آزاد می کنیم و پس از حل مساله LP جواب حاصل را با استفاده از الگوریتمی به یک جواب شدنی مساله ILP تبدیل می کنیم (جواب شدنی COP) اگر روی فاصله این جواب از جواب بهینه بتوانیم کرانی پیدا کنیم یک الگوریتم تقریبی در دست است. حال می خواهیم با استفاده از مدل LP مساله ی پوشش راسی وزن دار یک الگوریتم تقریبی برای آن بدست آوریم [۴].

۴.۳ مساله ی پوشش راسی وزن دار

ورودی گراف ساده ی $G = (V, E)$ که در آن $w_i = w(v_i)$ و $i = 1, \dots, |v|$ وزن هر راس است هدف پیدا کردن یک $C \subseteq V$ به طوری که C یک پوشش راسی باشد و $\sum_{v \in C} w(v)$ کمترین باشد.

مدل ILP

$$x_i = \begin{cases} 1 & v_i \in C \\ 0 & v_i \notin C \end{cases}$$

$$\min \sum_{i=1}^{|v|} w_i x_i$$

$$\begin{cases} x_i + x_j \geq 1, & (v_i, v_j) \in E \\ x_i \in \{0, 1\} \end{cases}$$

۵.۳ الگوریتم تقریبی پوشش راسی وزن دار بر اساس مدل LP

گام اول: مساله ی زیر را حل کنید در این مرحله قید صحیح بودن را آزاد می کنیم.

$$\min \sum_{i=1}^{|v|} w_i x_i$$

$$\begin{cases} x_i + x_j \geq 1 & (v_i, v_j) \in E \\ x_i \leq 1 \\ x_i \geq 0. \end{cases}$$

گام دوم: اگر فرض کنید که x^{*LP} جواب بهینه مساله ی LP باشد برای $j = 1, \dots, |V|$ قرار می دهیم

$$x_j^{*LP} \geq \frac{1}{4} \text{ اگر } C = C \cup \{v_j\}$$

این الگوریتم دارای مرتبه ی زمانی چند جمله ای می باشد. و یک الگوریتم یک تقریب است.

یک الگوریتم تقریبی دیگر به صورت زیر می باشد.

فصل ۳. بررسی الگوریتم هایی برای محاسبه ی پوشش راسی مینیم

فرض کنید که گراف $G = (V, E)$ داده شده باشد، در این بخش می خواهیم بررسی کنیم که چگونه یک پوشش راسی مینیم را محاسبه کنیم. برای محاسبه ی پوشش راسی بهینه از یک الگوریتم شاخه ای (branching) که بر روی (G, S) تعریف می شود که در آن G یک گراف می باشد و $S \in V$ و دارای مقدار اولیه صفر می باشد. می خواهیم گراف G را به زیر گراف هایی بشکنیم و رئوسی از یک پوشش راسی را در S محاسبه کنیم. در واقع الگوریتم branching یک الگوریتم تکراری است، که در هر مرحله با یک درخت از زیر مساله سرو کار داریم.

الگوریتم branching در الگوریتم شاخه ای قاعده ی زیر بارها و بارها تکرار می شود:

فرض کنید که (H, S) که در آن H مخالف تهی است داده شده باشد، یال (u, v) را از گراف H بردار بنابراین مساله را به دو زیر مساله تقسیم می شود: ۱. Suu ، $H(u)$ با $H(U)$ ای که با H ای که تمام یالهایی که یک سر آنها راس u است برداشته شود و همچنین راسهای منفرد کنار گذاشته شود. ۲. Suv ، $H(v)$ با $H(v)$ ای که با H ای که تمام یالهایی که یک سر آنها راس u است برداشته شود و همچنین راسهای منفرد کنار گذاشته شود.

سپس درخت شاخه ای را با استفاده از روش جستجو در سطح گسترش دهید

قضیه ۱.۵.۳. اولین سطح از درخت شاخه ای که شامل یک راس با برجسب (o, S) می باشد، اندازه ی پوشش راسی مینیم را می دهد و S هم یک پوشش راسی مینیم است. مرتبه ی زمانی پوشش راسی مینیم متعلق به $|G| \cdot OPT$.

برهان. الگوریتم شاخه ای را می توانیم تا رسیدن به جواب بهینه ادامه دهیم، این سطح شامل شاخه ای است با $1 + 2 + \dots + OPT - 1 = OPT - 1$ راس و مرتبه زمانی هر دفعه فرخوانی الگوریتم شاخه ای متعلق به $O|G|$ می باشد. مسایل پارامتر ثابت (عنوان) یک مساله با پارامتر ثابت k را یک مساله با پارامتر ثابت می گویم اگر آن مساله حل شدنی باشد و زمان الگوریتمی که آن مساله را حل می کنند متعلق به $O(f(k).poly(n))$ برای تابع معلوم f و عدد ثابت k (یعنی اینکه الگوریتم دارای زمان اجرای چند جمله ای باشد). خانواده ای از مسایل با پارامتر ثابت را با FTP نمایش می دهیم (برای مشاهده ی جزئیات بیشتر به [۶] مراجعه کنید). \square

قضیه ۲.۵.۳. مساله ی پوشش راسی متعلق به FTP

قضیه ۳.۵.۳. الگوریتم شاخه ای را برای k مرحله انجام دهید، اگر گره ای با برجسب (o, S) وجود داشته باشد، جواب yes است در غیر این صورت جواب No است. در این صورت زمان اجرای این الگوریتم متعلق به

$$O(2^k \cdot |G|) = O(2^k \cdot (n + m))$$

۶.۳ الگوریتم جستجوی محلی بر روی مساله ی پوشش راسی

الگوریتم های مختلفی برای محاسبه ی مینیمم پوشش راسی وجود دارد اما بهترین نتایج به شرح زیر می باشد: قدیمی ترین تلاش برای حل مسایل COP الگوریتم پوشش راسی می باشد، البته در بیشتر مواقع این الگوریتم جواب بهینه ی را با تقریبی با احتمال صفر پیدا می کند. این الگوریتم بسیار خوب است و جواب را در هر گام بهتر می کند به همین دلیل این الگوریتم به بهبود بخشنده^۱ معروف است. در مورد الگوریتم جستجوی محلی سه نکته از اهمیت بسیار زیادی برخوردار است که عبارتند از: نقطه ی شروع، ناحیه همسایگی و تغییرات. به طور کلی می توان گفت الگوریتم جستجوی محلی ساختارش بر روی همسایگی بنا شده است. همسایگی برای مساله ی پوشش راسی را می توان اینگونه تعریف کرد که اگر s به عنوان مرکز همسایگی باشد در اطراف این نقطه به دنبال پوشش های راسی دیگری می گردیم که تعداد اعضای آن ها کمتر از مرکز باشد و یا اینکه تعداد اعضای آن ها با هم برابر باشد و تنها در یک عضو اختلاف داشته باشند. پیدا کردن نقطه شروع برای جستجوی محلی در پوشش راسی کار سختی نمی باشد کفایت یک پوشش تصادفی را به عنوان نقطه ی شروع بگیریم. در این صورت الگوریتم به صورت زیر می باشد،

گام صفر: نوع همسایگی و نقطه ی شروع و شرایط توقف را وارد کنید.
 گام اول: $S^c \leftarrow S^0$
 گام دوم: اگر شرایط توقف حاصل شده است S^c را به عنوان جواب برگردان.
 گام سوم: جوابی در همسایگی S^c یعنی $y \in S^c$ را انتخاب کنید. منظور از انتخاب این است که اگر $C(y) < C(S^c) \Rightarrow S^c \leftarrow y$.
 گام چهارم: به گام دو برگرد.

۷.۳ الگوریتم bar-Yehuda

برای مدل LP این الگوریتم به صورت زیر می باشد [۷].

گام اول: در ابتدا هیچ راسی انتخاب نشده است.
 گام دوم: تا زمانی که یک یال پوشش داده نشده است دستورات زیر را تکرار کن، یک یال دلخواه را انتخاب کن.
 یکی از دو سر یال انتخابی را در نظر بگیر و وزن آن را y_i را به یال انتخاب شده بده و با وزن یالهایی که از قبل انتخاب شده بود جمع کن $w = w + y_i$ و سپس تمام یالهای منتهی به این وزن صفر کن و تا زمانی انجام بده که y_i ای که در شرط $w \leq y_i$ وجود داشته باشد.
 گام سوم: مجموعه راس های انتخاب شده یک پوشش برای گراف است.

^۱improving search

قضیه ۰.۱۰۷.۳ الگوریتم (Bar-Yehuda) برای گراف کامل با n

$$\begin{aligned} OPT_{LP} &= \frac{n}{4} \\ OPT_{IP} &= n - 1 \\ \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{OPT_{IP}}{OPT_{LP}} &= \lim_{n \rightarrow \infty} \frac{n-1}{\frac{n}{4}} = 2 \end{aligned}$$

۸.۳ الگوریتم شاخه و کران

الگوریتم شاخه و کران کامل است به این معنی که جواب صحیح را تضمین می کند [۱۲] حتی با وجود اینکه پیچیدگی زمانی آن می تواند با سایز گراف نمایی باشد. این الگوریتم اغلب بر روی روش های اتفاقی اجرا می شود که در بیشتر اوقات یک جواب بهینه ی محلی را بعد از جستجوی قسمت کوچکی از فضای جستجو می دهد.

شاخه و کران یک الگوریتم بازگشتی است که با تصمیم گیری در مورد حضور و یا عدم حضور یک نقطه در پوشش در هر مرحله با بازگشت به نقطه های فضای وضعیت را کشف می کند. کل فضای وضعیت در هر مرحله به وسیله یک درخت نشان داده می شود که هر سطح آن برای حضور یا عدم حضور یک نقطه تصمیم گیری می شود و هر نقطه دو امکان دارد یکی مرتبط با انتخاب آن نقطه در پوشش است و امکان دیگر در واقع نادیده گرفتن آن نقطه است. یک نقطه و همه ی یال های مجاور با آن ها برداشته می شوند تا اینکه یک نقطه نادیده گرفته شده باشد باقی می ماند اما این نقطه برای سطح های پایین تر امکان انتخاب ندارد پس بازگشت به صورت می گیرد. به طور کلی بازگشت هنگامی صورت می گیرد که وقتی هیچ یال بیشتری برای پوشش وجود ندارد یا وقتی شرایط کران ملاقات شده است. زیر مجموعه ای از نقاط که یک پوشش معتبر را به دست می دهد شناخته می شود و کمترین آن به عنوان پوشش راس انتخاب می شود. کران قادر می سازد که شاخه ها بی را که نتیجه ی مطلوب نبوده حذف شوند. شرایط کران برای راس جاری i درجه راس $d(i)$ می باشد که با تعدادی همسایگی برابر است. اگر $uncov$ تعداد یال هایی باشد که هنوز پوشیده نشده است و ما هنوز k نقطه باقیمانده برای اینکه پوشیده شود داشته باشیم کران پایین تعداد یال های پوشیده نشده به صورت زیر است.

$$\max[0, uncov - \max d(j_1) + d(j_2) + \dots + d(j_k)]$$

هر شاخه ای که این کران را نقض کند شکسته می شود. الگوریتم که در ادامه بیان می شود اندازه ی کوچکترین پوشش در $best$ و تعداد پوشش داده شده در X ذخیره می شود که می خواهیم مساله ی پوشش راس را بر روی آن اجرا کنیم.

```

begin
if all edges all covered then
begin
if  $X < \text{best}$  then
 $\text{best} = X$ 
return
end
 $F = \text{best} - X$ 
 $D = d_1 + \dots + d_t$ 
if  $D < \text{number of uncovered edges}$  then.
return. comment bound
take one free vertex  $i$  with largest current degree  $d_i$ 
mark  $i$  as covered; comment left subtree
 $X = X - 1$ 
remove all incident edges  $i, j$  from  $E$ 
branch and bound ( $G, \text{best}, X$ )
insert all edges  $i, j$  which have been removed
 $X = X - 1$ 
if  $X > \text{number of current neighbors}$  then
begin comment right subtree
mark  $i$  as uncovered
for all neighbors  $j$  of  $i$  do
begin
mark  $j$  as covered
 $X = X + 1$ 
remove all incident edges  $j, k$  from  $E$ 
end
branch and bound ( $G, \text{best}, X$ )
for all neighbors  $j$  of  $i$  do
begin
mark  $j$  as free
 $X = X - 1$ 
end
insert all edges  $j, k$  which have been removed
end
mark  $i$  as free
return
end

```

فصل ۳. بررسی الگوریتم هایی برای محاسبه ی پوشش راسی مینیم

در هر بار به روز رسانی کران F بزرگترین مجموعه ی همبندی راس های جاری به روز می شود. بنابراین بهتر است جدول از راس ها به عنوان دو آرایه V_1 و V_2 پیاده سازی کرد این آرایه فهرستی از درجه راس ها هستند. مجموعه ی V_1 شامل F راس آزاد از بزرگترین درجات جاری هستند و آرایه دیگر شامل بقیه راس های آزاد است. هنگامی که درجه ی راس تغییر می کند این راس به مجموعه ی دیگری منتقل می شود و سرانجام آرایه تغییر می کند.

گیر تحقیق در عملیات

فصل ۴

الگوریتم های فرا ابتکاری

روش ها و الگوریتم های بهینه سازی به دو دسته الگوریتم های دقیق^۱ و الگوریتم های تقریبی^۲ تقسیم بندی می شوند. الگوریتم های دقیق قادر به یافتن جواب بهینه به صورت دقیق هستند اما در مورد مسائل بهینه سازی سخت کارایی ندارند و زمان حل آنها در این مسائل به صورت نمایی افزایش می یابد. الگوریتم های تقریبی قادر به یافتن جواب های خوب (نزدیک به بهینه) در زمان حل کوتاه برای مسائل بهینه سازی سخت هستند. الگوریتم های تقریبی نیز به دو دسته الگوریتم های ابتکاری^۳ و فرا ابتکاری^۴ تقسیم بندی می شوند. دو مشکل اصلی الگوریتم های ابتکاری، قرار گرفتن آنها در بهینه های محلی، و عدم قابلیت آنها برای کاربرد در مسائل مختلف است. الگوریتم های فرا ابتکاری یا متاهوریستیک ها برای حل این مشکلات الگوریتم های ابتکاری ارائه شده اند. در واقع الگوریتم های فرا ابتکاری، یکی از انواع الگوریتم های بهینه سازی تقریبی هستند که دارای مکانیزم های خروج از بهینه محلی می باشند و قابل کاربرد در طیف وسیعی از مسائل هستند. که در این بخش به بیان دو الگوریتم فرا ابتکاری به نام های مورچگان و ژنتیک می پردازیم.

۱.۴ الگوریتم مورچگان

استفاده از الگوریتم های فرا ابتکاری در حل مسئله بهینه سازی امری ضروری و اجتناب ناپذیر است. این روش [۱۳] از توانایی مورچه ها در پیدا کردن کوتاه ترین مسیر بین لانه و یک منبع غذایی الهام گرفته است. وقتی مورچه ها در محیط اطراف حرکت می نمایند، اثری شیمیایی به نام فرومون از خود بجای می گذارند. وقتی جمعیتی از مورچه ها از چند

^۱ Exact

^۲ Approximate algorithms

^۳ Heuristic

^۴ Meta-heuristic

مسیر بین لانه و یک منبع غذایی حرکت می‌کنند، پس از مدت زمان معینی مشاهده می‌شود که در مسیرهای متفاوت، فرمونهای برجای گذاشته شده متفاوت می‌باشد. این امر ناشی از این واقعیت است که مورچه‌هایی که در مسیر کوتاه حرکت می‌کنند، به علت کوتاه‌تر بودن مسیر در یک مدت زمان معین تردد بیشتری داشته‌اند چون مورچه‌ها، مسیر کوتاه‌تر را انتخاب کرده‌اند. با استفاده از روش مورچه‌ها، روش جستجویی پیاده‌سازی می‌شود که در هر مرحله‌ای از اطلاعات مراحل قبلی برای رسیدن به هدف استفاده می‌گردد.

۲.۴ تاریخچه الگوریتم مورچگان

الگوریتم بهینه سازی کلونی مورچه ها^۵ در سال ۱۹۹۲ توسط مارکو دوریگو^۶ و در رساله دکتری وی مطرح شد، یکی از بارزترین نمونه ها برای روش های هوش جمعی است. این الگوریتم از روی رفتار جمعی مورچه ها الهام گرفته شده است. مورچه ها با همکاری یکدیگر، کوتاه ترین مسیر را میان لانه و منابع غذایی پیدا می کنند تا بتوانند در کمترین زمان مواد غذایی را به لانه منتقل کنند. هر کدام از مورچه ها، به تنهایی قادر به انجام چنین کاری نیستند. اما با همکاری و پیروی از چند اصل ساده، بهترین راه را پیدا می کنند. به عنوان مثال، عملکرد مورچه های آرژانتینی در یافتن کوتاه ترین مسیر بین لانه و منبع غذایی، بسیار عجیب و حیرت انگیز است. مورچه آرژانتینی عملاً کور است و طبعاً کوتاه ترین مسیر برای او مفهومی ندارد و توسط او قابل شناخت نمی باشد. اما با وجود چنین کمبودی، توده ای از این مورچه ها می توانند با همکاری یکدیگر، کوتاه ترین مسیر موجود بین لانه و محل مواد غذایی را پیدا کنند. این الگوریتم برای حل مسائلی که به صورت پیدا کردن کوتاه ترین مسیر در یک گراف قابل بیان هستند، طراحی شده است.

الگوریتم بهینه سازی کلونی مورچه ها یا ACO از رفتار مورچه های طبیعی که در مجموعه ها بزرگ در کنار هم زندگی می کنند الهام گرفته شده است. الگوریتم های دیگری نیز بر اساس الگوریتم مورچه ها ساخته شده اند که همگی سیستم های چند عاملی هستند و عامل ها مورچه های مصنوعی یا به اختصار مورچه هایی هستند که مشابه با مورچه های واقعی رفتار می کنند. الگوریتم مورچه ها، یک مثال بارز از هوش جمعی هستند که در آن عامل هایی که قابلیت چندان بالایی ندارند، در کنار هم و با همکاری یکدیگر می توانند نتایج بسیار خوبی به دست بیاورند. این الگوریتم برای حل

^۵Ant Colony

^۶Marco Dorigo

و بررسی محدوده وسیعی از مسائل بهینه سازی به کار برده شده است.

(۱) اجتماعی بودن:

مطالعات نشان داده است که مورچه‌ها حشراتی اجتماعی هستند که در کلونی‌ها زندگی می‌کنند و رفتار آنها بیشتر در جهت بقا کلونی است تا در جهت بقا یک جزء از آن.

در دنیای واقعی مورچه‌ها ابتدا به طور تصادفی به این سو و آن سو می‌روند تا غذا بیابند. سپس به لانه بر می‌گردند و ردی از فرومون^۲ به جا می‌گذارند. چنین ردهایی پس از باران به رنگ سفید در می‌آیند و قابل رویت اند. مورچه‌های دیگر وقتی این مسیر را می‌یابند، گاه پرسه زدن را رها کرده و آن را دنبال می‌کنند. سپس اگر به غذا برسند به خانه بر می‌گردند و رد دیگری از خود در کنار رد قبل می‌گذارند؛ و به عبارتی مسیر قبل را تقویت می‌کنند. فرومون به مرور تبخیر می‌شود که از سه جهت مفید است. باعث می‌شود مسیر جذابیت کمتری برای مورچه‌های بعدی داشته باشد. از آنجا که یک مورچه در زمان دراز راه‌های کوتاه‌تر را بیش تر می‌پیماید و تقویت می‌کند هر راهی بین خانه و غذا که کوتاه‌تر (بهتر) باشد بیشتر تقویت می‌شود و آنکه دورتر است کمتر.

اگر فرومون اصلاً تبخیر نمی‌شد، مسیرهایی که چند بار طی می‌شدند، چنان بیش از حد جذاب می‌شدند که جستجوی تصادفی برای غذا را بسیار محدود می‌کردند.

وقتی غذای انتهای یک مسیر جذاب تمام می‌شد رد باقی می‌ماند. لذا وقتی یک مورچه مسیر کوتاهی (خوبی) را از خانه تا غذا بیابد بقیه مورچه‌ها به احتمال زیادی همان مسیر را دنبال می‌کنند و با تقویت مداوم آن مسیر و تبخیر ردهای دیگر، به مرور همه مورچه‌ها هم مسیر می‌شوند. هدف الگوریتم مورچه‌ها تقلید این رفتار توسط مورچه‌هایی مصنوعی است که روی نمودار در حال حرکت اند. مساله یافتن کوتاه‌ترین مسیر است و حلالش این مورچه‌های مصنوعی اند.

(۲) هوش جمعی:

مورچه‌ها با وجود کور و کم‌هوش بودن کوتاه‌ترین مسیر رفت و برگشت از خانه تا غذا را پیدا می‌کنند. این یکی از مهمترین و جالبترین رفتار مورچه‌ها می‌باشد که این نوع رفتار مورچه‌ها دارای نوعی هوشمندی توده‌ای است که عناصر رفتاری تصادفی (احتمال) دارند و بین آنها (همدیگر) هیچ نوع ارتباط مستقیمی وجود ندارد و آنها تنها بصورت غیرمستقیم و با استفاده از نشانه‌ها با یکدیگر در تماس هستند.

مورچه‌ها چگونه کوتاه‌ترین مسیر را انتخاب می‌کنند؟

^۲Pheromone

مورچه‌ها هنگام راه رفتن از خود ردی از ماده شیمیایی فرومون می‌گذارند که البته این ماده بزودی تبخیر می‌شود ولی در کوتاه مدت بعنوان رد مورچه بر سطح زمین باقی می‌ماند. یک رفتار پایه‌ای ساده در مورچه‌ها وجود دارد. آنها هنگام انتخاب بین دو مسیر بصورت احتمالاتی^۸ مسیری را انتخاب می‌کنند که فرومون بیشتری داشته باشد یا بعبارت دیگر مورچه‌های بیشتری قبلاً از آن جا عبور کرده باشند.

مسیریابی با الهام از کلونی مورچه‌ها:

ترشح اسید فرمیک در مسیر حرکت * دنبال کردن مسیره‌های با اسید فرمیک بیشتر * تبخیر

تعاملات محلی، محدود و ساده اعضای یک دسته و جمعیت با محیط، منتهی به یک رفتار جمعی هوشمندانه میشود این تعاملات غالباً غریزی بوده و بدون نظارت انجام می‌گیرند نتیجه آن غالباً یک رفتار پیچیده و هوشمندانه جمعی و بطور خاص انجام بعضی بهینه سازی‌های پیچیده است. این نوع هوشمندی هیچ نیازی به کنترل مرکزی و دید کلی نسبت به سیستم ندارد. الگوریتم‌های مبتنی بر آمیزی در حل مسائل بهینه سازی ترکیبی داشته اند، در بر گیرنده تعداد زیادی مورچه است که این مورچه‌ها در طول گراف حرکت می‌کنند و کوتاهترین مسیر را پیدا می‌کنند. مورچه‌ها، نوع دانشی درباره اینکه کدام مسیر کوتاه تر است را ندارند بنابراین آنها به تنهایی، فقط یک مسیر با کیفیت پایین را می‌توانند پیدا کنند، ولی هماهنگی سراسری در میان مورچه‌های یک کلونی باعث می‌شود که مسیرهای بهینه و کوتاه پیدا شوند. رفتار این مورچه‌ها (مورچه‌های مصنوعی)، از مورچه‌های واقعی مدل می‌شود. در جهان واقعی مورچه‌ها در حین حرکت در طول مسیرشان یک مقدار فرومون را در مسیر از خود به جای می‌گذارند. تصمیم‌گیری حرکت مورچه در یک مسیر بر اساس غلظت فرومون آن مسیر انجام میشود. مورچه‌ها ترجیح می‌دهند از مسیری حرکت کنند که مقدار فرومون آن زیاد است. از طرفی مورچه‌های مصنوعی یکسری خصوصیات گسترده تری دارند که در مورچه‌های طبیعی یافت نمی‌شود. به اینصورت که حرکت آنها معمولاً سازگار با عملیات قبلی شان است که در یک ساختار داده ویژه ای ذخیره شده است. این مورچه‌ها در طول حرکت از یک گره به گره دیگر مقداری فرومون را متناسب با مسیر از خود به جای می‌گذارند، به این صورت که اگر مورچه در حرکت خود از گره مبدأ به گره مقصد مسیر کوتاه و مناسبی را انتخاب کرده باشد، میانگین توزیع فرومون در آن مسیر زیاد خواهد بود و از طرف دیگر اگر مسیری ضعیفی را طی کرده باشد، مقدار فرومون در طول مسیر کم خواهد بود. در واقع مقدار فرومون باقی مانده در مسیر متناسب با کیفیت مسیر است. به این ترتیب مورچه‌ها در یک گراف، کوتاهترین مسیر را پیدا می‌کنند.

^۸statistical

۳.۴ ویژگیهای الگوریتم مورچگان

این الگوریتم مورچگان:

• چندمنظوره می باشد

• می تواند برای انواع مشابه یک مسأله به کار رود.

• قوی می باشد

یعنی با کمترین تغییرات برای دیگر مسائل بهینه سازی ترکیبی به کار برده می شود

۳. یک روش مبتنی بر جمعیت می باشد. مزیت های ACO: ایجاد انعطاف در حل هرگونه مسئله بهینه سازی پس خورد

مثبت (پس خورد مثبت، منجر به کشف سریع جوابها خوب می شود) محاسبات توزیع شده (محاسبات توزیع شده

از همگرایی زودرس و بی موقع جلوگیری می کند) هیوریستیک آزمند سازنده (به کشف جوابهای قابل قبول در مراحل

اولیه جستجو کمک می کند).

کاربردهای الگوریتم مورچگان: از کاربردهای الگوریتم ACO می توان به بهینه کردن هر مسئله ای که نیاز به یافتن

کوتاهترین مسیر دارد استفاده می شود:

• مسیریابی داخل شهری و بین شهری

• مسیریابی بین پست های شبکه های توزیع برق ولتاژ بالا

• مسیریابی شبکه های کامپیوتری

• مسیر یابی تامین مواد اولیه جهت تولید به هنگام

• برنامه ریزی دروس دانشگاهی

• توازن بار ترافیک شبکه و مسیریابی مبتنی بر مهندسی ترافیک

• کاوش استفاده از وب با استفاده از کلونی مورچه ها

• مسئله زمان بندی حرکت قطار ها

• الگوریتم مورچه و کاربرد آن در برنامه ریزی پرواز

• بهینه سازی سکوها ی دریا

• استفاده از الگوریتم های الهام گرفته از کلونی مورچه ها در مسیریابی شبکه های کامپیوتری

• مسأله راهیابی در شبکه های مخایرات راه دور.

۴.۴ الگوریتم مورچگان برای مساله ی پوشش راسی

الگوریتم ACO برای یافتن پوشش راسی مینیمم به صورت زیر می باشد:

Initialize
 Represent the underlying problem by a connected graph.
 Set initial pheromone to a small constant for each edge.
 Repeat
 For each ant do
 Repeat
 Move to the next node according to the node transition rule.
 Until a trial solution is constructed.
 For each edge do
 Update the pheromone updating rule.
 Until the stopping criterion is satisfied.
 Output the global best solution.

مجموعه ی $V' \subseteq V$ را در نظر می گیریم، مورچه باید دقیقاً بر روی پوششی از راسهای V' حرکت کند. اما ممکن است یک مسیر بین این راسها وجود نداشته باشد که برای غلبه بر مشکل گراف کامل $G_c = (V, E_c)$ را طوری در نظر می گیریم که شامل راسهای V باشد و هر جفت از راسهای آن به یک یال از E_c متصل باشد. برای هر یال (i, j) ما یک تابع همبند به صورت $C : E_o \rightarrow 0, 1$ که $C(i, j) = \begin{cases} 1, & (i, j) \in E \\ 0, & (i, j) \in E_o - E \end{cases}$

۵.۴ به روز کردن شرایط در مساله ی پوشش راسی

ارزش همبندی یک یال در E وقتی یالهای آن راس توسط مورچه ملاقات شد به روز می شود [۱۳] برای مورچه ی k -ام داریم

$$C(i, j) = \frac{1}{n}$$

برای $C(i, j) \in E$ برای راس i یا j توسط مورچه k -ام ملاقات شود. که n تعداد راس های گراف است.

این به روز رسانی دارای دو سود است:

درجه ی تمایل برای هر راس که به طور دقیق برای راس بعدی که انتخاب خواهد شد از رابطه زیر تخمین زده می شود.

$$D_j^k = \sum_{(r, j)} C(r, j)$$

برای هر راس که عدد مربوط به آن بزرگتر باشد انتخاب می شود، اگر کوچکتر از یک باشد مورچه متوقف می شود.

نکته: قبل از شروع سیکل بعدی ارزش همبندی باید $C(i, j)$

۶.۴ قوانین تغییر حالت

یکی از قسمت های اصلی حل ACO قوانین تغییر حالت است [۱۳]. که نتایج در دو بخش بهینگی و بهره وری بهبود یابد. این مرحله را تغییر حالت می نامند. لذا یک بهره وری را برای آن تغییر می کنیم و عدد مربوط به برتری را روی راس ها قرار می دهیم. قوانین مرحله تغییر حالت احتمال انتخاب راس بعدی برای مورچه k را توصیف می کند،

$$P_j^k = \frac{\tau^\alpha j \eta_{jk}^\beta}{\sum_{r \in A_k} \tau^\alpha r \eta_{rk}^\beta}$$

که A_k مجموعه ی راس های دست یافتنی برای مورچه k ام است.

همچنین $\tau^\alpha j$ شدت فرمون ها برای راس j و η_{rk}^β میزان وضوح فرمون هاست.

مورچه k -ام آنقدر نیرو ندارد که همه ی راس ها را برای یافتن بهترین راس طی کند. بنابراین ما v_k را مجموعه راس ها یی که مورچه k -ام می بیند تعریف می کنیم.

$$V_k = \{j \mid \sum_{r \in A_k} C(r, j)\}.$$

۷.۴ قوانین به روز کردن فرمون در مساله پوشش راسی

الگوریتم ACO به همکاری بین مورچه های نماینده تکیه می کند و قوانین به روز کردن فرمون ها را به صورت سراسری و محلی اجرا می کنیم [۱۳].

(۱) در انتهای هر سیکل فرمون ها بر روی راس هایی که جواب بهتر جاری را دارند قرار می گیرند.

فرض کنیم V'_c بهترین جواب جاری باشد برای هر $i \in V'_c$ فرمون ها از قوانین سراسری به روز می شوند

$$\tau_i = (1 - \rho)\tau_i + \rho\Delta\tau_i$$

که

$$\Delta\tau_i = \frac{1}{|V'_c|}$$

و $\rho(0, 1)$ یک پارامتر بدست آمده از شبیه سازی کردن میزان تبخیر چگالی فرمون هاست و موجب م ی شود مورچه تصمیم بد قبلی را فراموش کند.

(۲) قوانین جستجوی محلی را به این علت به کار می بریم که به مورچه اجازه دهیم تا مورچه جدید فضای جواب را در راس های دورتر برای یافتن جواب مناسب با احتمال بالاتری جستجو کند که این کار با استفاده از رابطه ی زیر انجام می شود:

$$\tau_i = (1 - \rho')\tau_i + \rho'\tau_0$$

که $\rho'(0, 1)$ پارامتر سازگاری فرمون های قبلی بر روی راس i است و τ_n مقدار اولیه فرمون ها بر روی راس قبل از شروع الگوریتم است.

۸.۴ ضابطه یا معیار توقف الگوریتم مورچگان برای مساله ی پوشش راسی

می تواند ماکزیمم میزان تکرار، بر روی یک CPU ثابت یک زمان محدود، یا هر معیار توقف دیگری که نتیجه الگوریتم را بهتر کند [۱۳].

۹.۴ الگوریتم ژنتیک

الگوریتم ژنتیک چیست؟

الگوریتم ژنتیک^۹ تکنیک جستجویی در علم رایانه برای یافتن راه حل تقریبی برای بهینه سازی و مسائل جستجو است [۱۱]. الگوریتم ژنتیک نوع خاصی از الگوریتمهای تکامل است که از تکنیکهای زیست شناسی فرگشتی مانند وراثت و جهش استفاده می کند.

در واقع الگوریتم های ژنتیک از اصول انتخاب طبیعی داروین برای یافتن فرمول بهینه جهت پیش بینی یا تطبیق الگو استفاده می کنند. الگوریتم های ژنتیک اغلب گزینه خوبی برای تکنیک های پیش بینی بر مبنای رگرسیون هستند. مختصراً گفته می شود که الگوریتم ژنتیک (GA) یک تکنیک برنامه نویسی است که از تکامل ژنتیکی به عنوان یک الگوی حل مسئله استفاده می کند. مسئله ای که باید حل شود ورودی است و راه حلها طبق یک الگو کد گذاری می شوند که تابع fitness نام دارد هر راه حل کاندید را ارزیابی می کند که اکثر آنها به صورت تصادفی انتخاب می شوند.

^۹Genetic Algorithm - GA

الگوریتم‌های ژنتیک از اصول انتخاب طبیعی داروین برای یافتن فرمول بهینه جهت پیش‌بینی یا تطبیق الگو استفاده می‌کنند. الگوریتم‌های ژنتیک اغلب گزینه خوبی برای تکنیک‌های پیش‌بینی بر مبنای رگرسیون هستند. رای مثال اگر بخواهیم نوسانات قیمت نفت را با استفاده از عوامل خارجی و ارزش رگرسیون خطی ساده مدل کنیم، این فرمول را تولید خواهیم کرد: قیمت نفت در زمان $t =$ ضریب ۱ نرخ بهره در زمان $t +$ ضریب ۲ نرخ بیکاری در زمان $t +$ ثابت ۱. سپس از یک معیار برای پیدا کردن بهترین مجموعه ضرایب و ثابت‌ها جهت مدل کردن قیمت نفت استفاده خواهیم کرد. در این روش ۲ نکته اساسی وجود دارد. اول این که روش خطی است و مسئله دوم این است که ما به جای اینکه در میان "فضای پارامترها" جستجو کنیم، پارامترهای مورد استفاده را مشخص کرده‌ایم.

با استفاده از الگوریتم‌های ژنتیک ما یک ابر فرمول یا طرح، تنظیم می‌کنیم که چیزی شبیه "قیمت نفت در زمان t تابعی از حداکثر ۴ متغیر است" را بیان می‌کند. سپس داده‌هایی برای گروهی از متغیرهای مختلف، شاید در حدود ۲۰ متغیر فراهم خواهیم کرد. سپس الگوریتم ژنتیک اجرا خواهد شد که بهترین تابع و متغیرها را مورد جستجو قرار می‌دهد. روش کار الگوریتم ژنتیک به طور فریبنده‌ای ساده، خیلی قابل درک و به طور قابل ملاحظه‌ای روشی است که ما معتقدیم حیوانات آنگونه تکامل یافته‌اند. هر فرمولی که از طرح داده شده بالا تبعیت کند فردی از جمعیت فرمول‌های ممکن تلقی می‌شود.

متغیرهایی که هر فرمول داده‌شده را مشخص می‌کنند به عنوان یکسری از اعداد نشان داده‌شده‌اند که معادل (DNA) آن فرد را تشکیل می‌دهند.

موتور الگوریتم ژنتیک یک جمعیت اولیه از فرمول ایجاد می‌کند. هر فرد در برابر مجموعه‌ای از داده‌های مورد آزمایش قرار می‌گیرند و مناسبترین آنها (شاید ۱۰ درصد از مناسبترین‌ها) باقی می‌مانند؛ بقیه کنار گذاشته می‌شوند. مناسبترین افراد با هم جفتگیری (جابجایی عناصر دی ان ای) و تغییر (تغییر تصادفی عناصر دی ان ای) کرده‌اند. مشاهده می‌شود که با گذشت از میان تعداد زیادی از نسلها، الگوریتم ژنتیک به سمت ایجاد فرمول‌هایی که دقیقتر هستند، میل می‌کنند. در حالی که شبکه‌های عصبی هم غیرخطی و غیرپارامتریک هستند، جذابیت زیاد الگوریتم‌های ژنتیک این است نتایج نهایی قابل ملاحظه‌ترند. فرمول نهایی برای کاربر انسانی قابل مشاهده خواهد بود، و برای ارائه سطح اطمینان نتایج می‌توان تکنیک‌های آماری متعارف را بر روی این فرمول‌ها اعمال کرد. فناوری الگوریتم‌های ژنتیک همواره در حال بهبود است و برای مثال با مطرح کردن معادله ویروس‌ها که در کنار فرمول‌ها و برای نقض کردن فرمول‌های ضعیف تولید می‌شوند و در نتیجه جمعیت را کلاً قویتر می‌سازند.

مختصراً گفته می‌شود که الگوریتم ژنتیک یک تکنیک برنامه‌نویسی است که از تکامل ژنتیکی به عنوان یک الگوی حل مسئله استفاده می‌کند. مسئله‌ای که باید حل شود ورودی است و راه حلها طبق یک الگو کدگذاری می‌شوند که تابع fitness نام دارد و هر راه حل کاندید را ارزیابی می‌کند که اکثر آنها به صورت تصادفی انتخاب می‌شوند.

الگوریتم ژنتیک (GA) یک تکنیک جستجو در علم رایانه برای یافتن راه حل بهینه و مسائل جستجو است. الگوریتم‌های ژنتیک یکی از انواع الگوریتم‌های تکاملی‌اند که از علم زیست‌شناسی مثل وراثت، جهش، [انتخاب ناگهانی (زیست‌شناسی)] انتخاب ناگهانی، انتخاب طبیعی و ترکیب الهام گرفته شده.

عموماً راه‌حلها به صورت ۲ تایی ۰ و ۱ نشان داده می‌شوند، ولی روشهای نمایش دیگری هم وجود دارد. تکامل از یک مجموعه کاملاً تصادفی از موجودیت‌ها شروع می‌شود و در نسلهای بعدی تکرار می‌شود. در هر نسل، مناسبترین‌ها انتخاب می‌شوند نه بهترین‌ها.

یک راه‌حل برای مسئله مورد نظر، با یک لیست از پارامترها نشان داده می‌شود که به آنها کروموزوم یا ژنوم می‌گویند. کروموزوم‌ها عموماً به صورت یک رشته ساده از داده‌ها نمایش داده می‌شوند، البته انواع ساختمان داده‌های دیگر هم می‌توانند مورد استفاده قرار گیرند. در ابتدا چندین مشخصه به صورت تصادفی برای ایجاد نسل اول تولید می‌شوند. در طول هر نسل، هر مشخصه ارزیابی می‌شود و ارزش تناسب^{۱۰} توسط تابع تناسب اندازه‌گیری می‌شود. گام بعدی ایجاد دومین نسل از جامعه است که بر پایه فرآیندهای انتخاب، تولید از روی مشخصه‌های انتخاب شده با عملگرهای ژنتیکی است: اتصال کروموزوم‌ها به سر یکدیگر و تغییر.

برای هر فرد، یک جفت والد انتخاب می‌شود. انتخاب‌ها به گونه‌ای‌اند که مناسبترین عناصر انتخاب شوند تا حتی ضعیفترین عناصر هم شانس انتخاب داشته باشند تا از نزدیک شدن به جواب محلی جلوگیری شود. چندین الگوی انتخاب وجود دارد: چرخ منگنه‌دار (رولت)، انتخاب مسابقه‌ای^{۱۱} و....

معمولاً الگوریتم‌های ژنتیک یک عدد احتمال اتصال دارد که بین ۰.۶ و ۱ است که احتمال به وجود آمدن فرزند را نشان می‌دهد. ارگانسیم‌ها با این احتمال دوباره با هم ترکیب می‌شوند. اتصال ۲ کروموزوم فرزند ایجاد می‌کند، که به نسل بعدی اضافه می‌شوند. این کارها انجام می‌شوند تا این که کاندیدهای مناسبی برای جواب، در نسل بعدی پیدا شوند. مرحله بعدی تغییر دادن فرزندان جدید است. الگوریتم‌های ژنتیک یک احتمال تغییر کوچک و ثابت دارند که معمولاً درجه‌ای در حدود ۰.۰۱ یا کمتر دارد. بر اساس این احتمال، کروموزوم‌های فرزند به طور تصادفی تغییر می‌کنند

^{۱۰} fitness

^{۱۱} Tournament

یا جهش می‌یابند، مخصوصاً با جهش بیت‌ها در کروموزوم ساختمان داده‌مان.

این فرآیند باعث به وجود آمدن نسل جدیدی از کروموزوم‌هایی می‌شود، که با نسل قبلی متفاوت است. کل فرآیند برای نسل بعدی هم تکرار می‌شود، جفت‌ها برای ترکیب انتخاب می‌شوند، جمعیت نسل سوم به وجود می‌آیند و این فرآیند تکرار می‌شود تا این که به آخرین مرحله برسیم.

شرایط خاتمه الگوریتم‌های ژنتیک عبارتند از:

- * به تعداد ثابتی از نسل‌ها برسیم.
- * بودجه اختصاص داده شده تمام شود (زمان محاسبه/پول).
- * یک فرد (فرزند تولید شده) پیدا شود که مینیمم (کمترین) ملاک را برآورده کند.
- * بیشترین درجه برازش فرزندان حاصل شود یا دیگر نتایج بهتری حاصل نشود.
- * بازرسی دستی.
- * ترکیب‌های بالا.

۱۰۴ روش های نمایش

قبل از این که یک الگوریتم ژنتیک برای یک مسئله اجرا شود، یک روش برای کد کردن ژنوم‌ها به زبان کامپیوتر باید به کار رود. یکی از روش‌های معمول کد کردن به صورت رشته‌های باینری است: رشته‌های ۰ و ۱. یک راه حل مشابه دیگر کد کردن راه حل‌ها در آرایه‌ای از اعداد صحیح یا اعشاری است، که دوباره هر جایگاه یک جنبه از ویژگی‌ها را نشان می‌دهد. این راه حل در مقایسه با قبلی پیچیده‌تر و مشکل‌تر است. مثلاً این روش توسط استفان کرم، برای حدس ساختار ۳ بعدی یک پروتئین موجود در آمینو اسیدها استفاده شد. الگوریتم‌های ژنتیکی که برای آموزش شبکه‌های عصبی استفاده می‌شوند، از این روش بهره می‌گیرند [۱۱].

سومین روش برای نمایش صفات در یک GA یک رشته از حروف است، که هر حرف دوباره نمایش دهنده یک خصوصیت از راه حل است.

۱۱.۴ عملگرهای یک الگوریتم ژنتیک

در هر مسئله قبل از آنکه بتوان الگوریتم ژنتیک را برای یافتن یک پاسخ به کار برد به دو عنصر نیاز است: در ابتدا روشی برای ارائه یک جواب به شکلی که الگوریتم ژنتیک بتواند روی آن عمل کند لازم است. در روش سنتی یک جواب به صورت یک رشته از بیتها، اعداد یا نویسه ها نمایش داده می شود. دومین جزء اساسی الگوریتم ژنتیک روشی است که بتواند کیفیت هر جواب پیشنهاد شده را با استفاده از توابع تناسب محاسبه نماید. مثلاً اگر مسئله هر مقدار وزن ممکن را برای یک کوله پشتی مناسب بداند بدون اینکه کوله پشتی پاره شود، (مسئله کوله پشتی را ببینید) یک روش برای ارائه پاسخ می تواند به شکل رشته ای از بیتهای 0 و 1 در نظر گرفته شود، که 1 یا 0 بودن نشانه اضافه شدن یا نشدن وزن به کوله پشتی است. تناسب پاسخ، با تعیین وزن کل برای جواب پیشنهاد شده اندازه گیری می شود [۱۱].

۱۲.۴ ایده ی اصلی

رده هفتاد میلادی دانشمندی از دانشگاه میشیگان به نام جان هلند ایده استفاده از الگوریتم ژنتیک را در بهینه سازی های مهندسی مطرح کرد. ایده اساسی این الگوریتم انتقال خصوصیات موروثی توسط ژن هاست. فرض کنید مجموعه خصوصیات انسان توسط کروموزوم های او به نسل بعدی منتقل می شوند. هر ژن در این کروموزوم ها نماینده یک خصوصیت است. بعنوان مثال ژن 1 می تواند رنگ چشم باشد، ژن 2 طول قد، ژن 3 رنگ مو و الی آخر. حال اگر این کروموزوم به تمامی، به نسل بعد انتقال یابد، تمامی خصوصیات نسل بعدی شبیه به خصوصیات نسل قبل خواهد بود. بدیهیست که در عمل چنین اتفاقی رخ نمی دهد. در واقع بصورت همزمان دو اتفاق برای کروموزوم ها می افتد. اتفاق اول جهش^{۱۲} است. ”جهش” به این صورت است که بعضی ژن ها بصورت کاملاً تصادفی تغییر می کنند. البته تعداد این گونه ژن ها بسیار کم می باشد اما در هر حال این تغییر تصادفی همانگونه که پیشتر دیدیم بسیار مهم است. مثلاً ژن رنگ چشم می تواند بصورت تصادفی باعث شود تا در نسل بعدی یک نفر دارای چشمان سبز باشد. در حالی که تمامی نسل قبل دارای چشم قهوه ای بوده اند. علاوه بر ”جهش” اتفاق دیگری که می افتد و البته این اتفاق به تعداد بسیار بیشتری نسبت به ”جهش” رخ می دهد چسبیدن دو کروموزوم از طول به یکدیگر و تبادل برخی قطعات بین دو کروموزوم است. این مسأله با نام^{۱۳} شناخته می شود. این همان چیزیست که باعث می شود تا فرزندان ترکیب ژنهای متفاوتی را (نسبت به والدین خود) به فرزندان خود انتقال دهند [۱۱].

^{۱۲}Mutation

^{۱۳}Crossover

۱۳.۴ الگوریتم ژنتیک ترکیبی بر روی مساله پوشش راسی

یک الگوریتم ژنتیک ترکیبی از ترکیب یک الگوریتم جستجوی محلی^{۱۴} با الگوریتم ژنتیک معمولی بدست آمده است [۱۱]. مطالعات نشان می دهد که الگوریتم ژنتیک ترکیبی در اکثر مواقع از الگوریتم ژنتیک معمولی بهتر عمل می کند ([۱۰]، [۵]).

برای حل یک مساله با الگوریتم ژنتیک لازم است پارامترهای زیر مشخص شود.

نمایش ژنتیک جواب های شدنی که فرد نامیده می شود، یک جمعیت اولیه، یک هدف یا برازندگی و عملگرهای ژنتیک (انتخاب، تقاطع و جهش).

در الگوریتم ژنتیک در طول تقاطع کروموزم های دو والد بر اساس تابع برازندگی انتخاب می شود. بنابراین مهم ترین قسمت در الگوریتم های ژنتیک عمل تقاطع می باشد. هدف این است که با استفاده از عملگرهای انتخاب ترکیب متفاوتی ساخته شود و بهترین ترکیب انتخاب شود. در اینجا تقاطع احتمال را با احتمال $P_c = 80\%$ در صد در نظر می گیریم برای هر انتخاب عملگر تقاطع می توانیم از روش انتخاب مسابقه استفاده کنیم. مرحله جهش تنها می توانند برای هر زوج رقم صفر را به یک و رقم یک را به صفر تبدیل کند. و این کار را با احتمال $P_m = 5\%$ در صد انجام می دهد. برای ارزیابی تابع برازندگی، مینیمم ارزش تابع را برای هر فرد محاسبه می کنیم. زمانی تابع متوقف می شود که برای 500 تولید تغییری حاصل نشود.

۱۴.۴ تقاطع راسی در مساله ی پوشش راسی

فرض کنید که $G = (V, E)$ داده شده باشد که در آن G یک گراف بدون جهت است و V هم مجموعه ای از رئوس می باشد و E هم مجموعه ای از یال ها است. ET و VT به ترتیب جدولی از رئوس و یال ها می باشد. در مساله ی پوشش راسی V یعنی راس ها ژن هایی از کروموزوم ها هستند و P_1 و P_2 دو والد می باشند که برای عمل تقاطع

انتخاب می شوند و V' هم جوابی برای پوشش راسی می باشد. در این الگوریتم از الگوریتم HVX

برای عمل تقاطع استفاده می کنیم که این الگوریتم به صورت زیر می باشد [۱۱].

شکل زیر چگونگی کار الگوریتم را نشان می دهد. مقدار دهی کروموزوم ها از طریق انتخاب راس ها به صورت

^{۱۴}local search

```

begin
V' =
creat tables VT and ET
VT = (F(v), N(v)), where F(v) is frequency of the vertex v in P1 and P2, N(v) is the
degree of vertex v in G, for  $\forall v \in P_1$  and  $\forall v \in P_2$ 
ET=E(x,y) for  $\forall E \in G$ 
while ET <> do
select v1  $\in VT$  such that  $N(v_1) > N(v)$  for  $\forall v \in VT$ . If more than one vertex has same
number of degree then select that vertex, whose frequency F(v1) is high. If still more than
one vertex is candidate for selection then select any vertex randomly . say v1
ET = ET - E(x, y) | x = v1 or y = V1
V' = V'  $\cup$  v1
end while
return V'
end

```

تصادفی می باشد. و در نهایت جواب نهایی کروموزومی است که مقدار تابع برازندگی بهتری داشته باشد.

۱.۱۴.۴ مثال کاربردی از الگوریتم ژنتیک برای مساله ی پوشش راسی

دو والد $P_1 = \{1, 3, 4, 6\}$ و $P_2 = \{1, 2, 3, 4\}$ را در نظر بگیرید [۱۱]، اکنون می خواهیم از الگوریتم HVX برای تولید فرزند استفاده کنیم. بنابراین ابتدا بایستی جداول VT و ET را ایجاد کنیم، سپس بر اساس آنها راس v را انتخاب کنیم، سپس تمام یال هایی را که با راس v مجاورند را حذف کنیم، و آن راس را به V' بیافزاییم و این روند را آنقدر ادامه می دهیم که ET تهی شود. این روند گام به گام در جدول های بالا می بینید.

در این بخش می خواهیم تبدیل کروموزوم ها به صفر و یک را از طریق مثال توضیح دهیم. فرض کنید که دو والد به صورت $P_1 = 1, 3, 4, 6$ و $P_2 = 1, 2, 3, 4$ در اینجا P_1 بدین معنا است که رئوس $\{1, 3, 4, 6\}$ قسمتی از جواب هستند و رئوس $\{2, 5\}$ قسمتی از جواب نیستند، در اینجا چون ما شش راس داشتیم پس طول کروموزوم ها هم شش است (یعنی دارای شش بیت می باشند). عدد موجود رد هر بیت به این بستگی دارد که آیا آن راس در والد وجود دارد یا خیر اگر وجود داشته باشد یک می گذاریم در غیر این صورت صفر قرار می دهیم [۱۱] در این صورت داریم:

$$P_1 = 1 \ 0 \ 0 \ 1 \ 0 \ 1$$

$$P_2 = 1 \ 1 \ 1 \ 1 \ 0 \ 0$$

اکنون فرزندی که توسط P_1 و P_2 توسط الگوریتم HVX تولید می شود به صورت $\{1, 2, 3\}$ زیر می باشد. که کد

آن به صورت زیر می باشد:

$$V' = 111000$$

نرخ جهش در الگوریتم ژنتیک ۵ در صد می باشد یعنی با این احتمال ۵ در صد تعدادی از یک ها تبدیل به صفر می شوند و تعدادی از صفرها تبدیل به یک می شوند.

۱۵.۴ تابع برازندگی الگوریتم ژنتیک برای مساله پوشش راسی

تابع برازندگی نقش بسیار مهمی را در الگوریتم ژنتیک اجرا می کند زیرا به کمک آن می توانیم بهترین کروموزوم را پیدا کنیم. تابع برازندگی برای مساله پوشش راسی به صورت زیر می باشد:

$$F = \sum_{i=1}^V V_i \quad V_i = 1, \text{ if } V_i \in V' \text{ else } 0$$

در الگوریتم ژنتیک یک فرزند از کروموزوم های والد خود استفاده می کند. بنابراین معمولا در جمعیت بعدی ۵۰ کروموزوم های والد به فرزند می رسد. لازم به یاد آوری است که تمامی کروموزوم ها برای تولید فرزند از الگوریتم HVX در صد استفاده می کنند. ما معتقدیم که کروموزوم ها نقش بسیار مهمی را در تولید فرزند دارند، زیرا به کمک آن ها می توانیم جواب بهینه ی سراسری را بیابیم و در این بین برای اینکه در جواب محلی گیر نکنیم از جهش استفاده می کنیم. در مساله ی پوشش راسی از ساده ترین نوع جهش استفاده می کنیم در این نوع جهش تمامی صفر ها به یک و یک ها به صفر تبدیل می شوند. فرض کنید که $P(t)$ جمعیت اولیه باشد و $C(t)$ فرزند تولید شده از این جمعیت باشد و فرض کنید که μ تعداد کروموزوم ها در $P(t)$ باشد.

۱۶.۴ الگوریتم کلی ژنتیک برای مساله ی پوشش راسی

بنابراین الگوریتم ژنتیک برای مساله ی پوشش راسی به صورت زیر می باشد. در صفحه ی بعدی می توانید مقایسه این الگوریتم با سایر الگوریتم ها را ببینید.

Algorithm HGA

```

begin
t = 0
initialize P(t) randomly
while (t < number of generation) do
evaluate P(t) using fitness function
elitism(best found so far)
select best 50 % chromosomes from P(t) and put them in P(t+1)
m = 0
while (m <  $\mu$ ) do
select  $m^{th}$  and  $(m + 1)^{th}$  chromosome from P(t)
 $n' = HVX(m, m+1)$ 
 $n = \text{mutation}(n')$ 
place n in C(t)
m = m + 2
end while
apply LOT on C(t) and place them in P(t+1)
t = t + 1
end while
return best found so far from P(no of generation)
end

```

کتاب نامه

- [1] E. Angel and R. Campigotto and Christian Laforest, Algorithms for the Vertex Cover Problem on Large Graphs, Springer 12 (2010)233–235.
- [2] S. Cook, The Complexity of Theorem-Proving Procedures, Third ACM Symposium on Theory of Computing, ACM, New York. Res. 8 (1971) 151-158.
- [3] C. Savage, Depth-first search and the vertex cover problem, Information Processing Letters Res. 14(5) (1982) 233–235.
- [4] C. Papadimitriou and M. Yannakakis, Optimization, approximation, and complexity classes, In STOC 88: Proceedings of the twentieth annual ACM symposium on Theory of computing Res. 82 (1988)229–234.
- [5] C. H. Papadimitriou and K. Steiglitz, Combinatorial Optimization, Springer, 1982.
- [6] R. G. Downey, M.R. Fellows, Parameterized complexity, Springer-Verlag, New York (1999).
- [7] M. R. Garey and D. S. Johnson, Computers and Intractability: A Guide to the Theory of NP-Completeness, W. H. Freeman and Co., New York, Springer.7 (1979).
- [8] R. Karp, Reducibility Among Combinatorial Problems, Information Sciences, ed. R. E. Miller and J. W. Thatcher. Res. 83 (1972) 85-103.

- [9] G. Karakostas, A better approximation ratio for the vertex cover problem, *Management Science*. 3 (2005) 1043–1050.
- [10] S. Khuri and Th. Bäck, An Evolutionary Heuristic for the Minimum Vertex Cover Problem, *Information Sciences*. 8 (1994) 86-90.
- [11] K. Kotecha and N. Gambhava, A Hybrid Genetic Algorithm for Minimum Vertex Cover Problem , *Springer* 120 (1982) 25-30.
- [12] B. Kort and J. Vygen, *Combinatorial optimization theory and algorithm*, *springer*, 2000.
- [13] M. Tuba and R. Jovanovic, An Analysis of Different Variations of Ant Colony Optimization to the Minimum Weight Vertex Cover Problem , *Information Sciences* 6 (2009) 936-945.

دکتر
نصرت
پور
در عملیات